Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

24. september 2026 *

»Præjudiciel forelæggelse – retligt samarbejde på det civilretlige område – kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager – forordning (EF) nr. 2201/2003 – artikel 19 – begrebet »anlægge[l]s[e] [af] sag vedrørende […] omstødelse af ægteskab« – artikel 63 – traktat mellem Pavestolen og en medlemsstat – ægteskab indgået i henhold til kanonisk ret – den civile domstol i en medlemsstat, der behandler en sag vedrørende skilsmisse – en civil domstol i en anden medlemsstat, for hvilken der er indgivet et søgsmål om anerkendelse af de civilretlige virkninger af en afgørelse fra en kirkeret, hvorved dette ægteskab erklæres ugyldigt«

I sag C-190/25 [Zelabrich] [i],

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberlandesgericht Stuttgart (den regionale appeldomstol i Stuttgart, Tyskland) ved afgørelse af 4. marts 2025, indgået til Domstolen den 10. marts 2025, i sagen

LS

mod

GT,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, C. Lycourgos, og dommerne O. Spineanu-Matei (refererende dommer), S. Rodin, N. Piçarra og N. Fenger,

generaladvokat: J. Richard de la Tour,

justitssekretær: fuldmægtig E. Sartori,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 5. februar 2026,

efter at der er afgivet indlæg af:

– GT ved Rechtsanwältin A. Groeneveld,

* Processprog: tysk.

[i] Den foreliggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til et navn på en part i sagen.

– den spanske regering ved A. Gavela Llopis, M. Acedo-Rico Montiel og P. Pérez Zapico, som befuldmægtigede,

– den italienske regering ved S. Fiorentino, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato F. Subrani,

– Europa-Kommissionen ved B. Ernst og S. Noë, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 30. april 2026,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 19, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 (EUT 2003, L 338, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 2116/2004 af 2. december 2004 (EUT 2004, L 367, s. 1) (herefter »forordning nr. 2201/2003«).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem LS, der er russisk statsborger, og GT, der er tysk og italiensk statsborger, angående en skilsmissesag anlagt af GT mod LS.

Retsforskrifter

Folkeretten

3 Laterankonkordatet, der blev indgået den 11. februar 1929 mellem Pavestolen og Den Italienske Republik, blev ændret ved en aftale mellem disse to parter, undertegnet i Rom den 18. februar 1984 (herefter i den således ændrede affattelse »Laterankonkordatet«).

4 Artikel 2 i Laterankonkordatet med overskriften »Præstelig frihed« bestemmer i stk. 1:

»Den Italienske Republik indrømmer den katolske kirke fuld frihed til at udvikle sin præstelige, uddannelsesmæssige og velgørende mission, til at prædike og helliggøre. Den sikrer den navnlig friheden [...] til at udøve sin jurisdiktion i kirkelige anliggender.«

5 Artikel 8 i Laterankonkordatet med overskriften »Ægteskab« bestemmer:

»1. Ægteskaber indgået i henhold til bestemmelserne i kanonisk ret anerkendes at have civilretlige virkninger, forudsat at ægteskabet efter offentliggørelse på rådhuset opføres i civilstandsregistret. Umiddelbart efter ceremonien forklarer præsten eller dennes stedfortræder ægtefællerne ægteskabets civilretlige virkninger, idet de gøres bekendt med civillovbogens artikler om ægtefællernes rettigheder og forpligtelser. Der udarbejdes derefter en vielsesattest i to eksemplarer, hvori kan anføres eventuelle erklæringer fremsat af ægtefællerne i henhold til civillovbogen.

[…]

2. Afgørelser om omstødelse af et ægteskab afsagt af en kirkeret, der er i besiddelse af fuldbyrdelsesdokumentet fra det øverste kirkelige kontrolorgan, har på parternes eller en af parternes anmodning eller efter afgørelse truffet af den kompetente corte d'appello [(appeldomstol, Italien)] virkninger i Italien, når denne kan konstatere, at

a) kirkeretten var kompetent til at behandle sager om ægteskab, der er indgået i overensstemmelse med de krav, der fastsættes i denne artikel

b) parternes ret til under sagen ved kirkeretten at give møde og forsvare sig i retten er blevet overholdt i overensstemmelse med de grundlæggende principper i den italienske retsorden

c) de øvrige betingelser, som i henhold til italiensk lovgivning skal være opfyldt, for at udenlandske retsafgørelser kan gives retsvirkning, er opfyldt.

Appeldomstolen kan i afgørelsen om at erklære en kanonisk dom for eksigibel fastlægge midlertidige finansielle foranstaltninger til fordel for en af ægtefællerne, hvis ægteskab er blevet erklæret ugyldigt, idet parterne henvises til den kompetente ret, sådan at denne kan træffe afgørelse om realiteten.

[…]«

EU-retten

6 Af ottende betragtning til forordning nr. 2201/2003 fremgik følgende:

»For så vidt angår retsafgørelser vedrørende skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab bør denne forordning kun vedrøre opløsningen af ægteskabelige forbindelser og følgelig ikke vedrøre spørgsmål såsom skilsmissegrunde og ægteskabets formueretlige virkninger eller andre accessoriske spørgsmål.«

7 Denne forordnings artikel 1 med overskriften »Anvendelsesområde« havde følgende ordlyd:

»1. Denne forordning finder anvendelse på det civilretlige område, uanset domsmyndighedens art, for spørgsmål vedrørende:

a) skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab

[…]

3. Denne forordning finder ikke anvendelse på spørgsmål vedrørende:

[…]

e) underholdspligt

[…]«

8 Nævnte forordnings artikel 3 med overskriften »Generel kompetence« fastsatte følgende i stk. 1:

»Kompetencen til at træffe afgørelse om spørgsmål vedrørende skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab ligger hos retterne i den medlemsstat:

a) på hvis område

– ægtefællerne har deres sædvanlige opholdssted, eller

– ægtefællerne havde deres sidste sædvanlige opholdssted, for så vidt en af dem stadig opholder sig dér, eller

– sagsøgte har sit sædvanlige opholdssted, eller

– en af ægtefællerne, i tilfælde af fælles begæring, har sit sædvanlige opholdssted, eller

– sagsøgeren har sit sædvanlige opholdssted, hvis vedkommende har opholdt sig dér i mindst et år umiddelbart forud for indgivelsen af begæringen, eller

– sagsøgeren har sit sædvanlige opholdssted, hvis vedkommende har opholdt sig dér i mindst seks måneder umiddelbart forud for indgivelsen af begæringen og er statsborger i den pågældende medlemsstat eller, for så vidt angår Det Forenede Kongerige og Irland, har »domicil« dér

b) hvis nationalitet begge ægtefæller har, eller, for så vidt angår [...] Irland, hvor begge ægtefæller har »domicil«.«

9 Samme forordnings artikel 19 med overskriften »Litispendens og indbyrdes sammenhængende krav« bestemte i stk. 1:

»Såfremt der anlægges sag vedrørende skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab mellem de samme parter ved retter i forskellige medlemsstater, udsætter enhver anden ret end den, ved hvilken der først er anlagt sag, på embeds vegne sagen, indtil denne rets kompetence er fastslået.«

10 Kapitel III i forordning nr. 2201/2003 med overskriften »Anerkendelse og fuldbyrdelse« indeholdt flere afdelinger, herunder afdeling 1 med overskriften »Anerkendelse«. Dette afsnit indeholdt en række bestemmelser, der bl.a. vedrørte anerkendelse i andre medlemsstater af en retsafgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab truffet i en medlemsstat samt om grundene til ikke-anerkendelse af en sådan afgørelse.

11 Samme forordnings artikel 63 med overskriften »Traktater med Pavestolen« havde følgende ordlyd:

»1. Anvendelsen af denne forordning berører ikke den internationale traktat (konkordat) mellem Pavestolen og [Den Portugisiske Republik], undertegnet den 7. maj 1940 i Vatikanstaten.

2. Afgørelser om et ægteskabs ugyldighed, som træffes i henhold til den i stk. 1 nævnte traktat, anerkendes i medlemsstaterne på de i kapitel III, afdeling 1, anførte vilkår.

3. Stk. 1 og 2 finder ligeledes anvendelse på følgende internationale traktater (konkordater) med Pavestolen:

a) Concordato lateranense [(Laterankonkordatet)] af 11. februar 1929 mellem [Den Italienske Republik] og Pavestolen som ændret ved den aftale med tillægsprotokol, der blev undertegnet den 18. februar 1984 i Rom

b) aftalen af 3. januar 1979 mellem Pavestolen og [Kongeriget Spanien] om retlige anliggender.

c) aftalen af 3. februar 1993 mellem Pavestolen og Malta om anerkendelse af de civilretlige virkninger af kirkelige vielser og af kirkelige myndigheders og kirkeretters afgørelser vedrørende sådanne ægteskaber, herunder gennemførelsesprotokollen af samme dato, samt anden tillægsprotokol af 6. januar 1995.

4. De i stk. 2 omhandlede afgørelser kan med henblik på anerkendelse i henholdsvis Spanien, Italien og Malta underkastes de samme procedurer og den samme kontrol som afgørelser truffet af kirkeretter på grundlag af de i stk. 3 nævnte internationale traktater med Pavestolen.

[...]«

12 Forordning nr. 2201/2003 blev ophævet ved Rådets forordning (EU) 2019/1111 af 25. juni 2019 om kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om internationale børnebortførelser (omarbejdning) (EUT 2019, L 178, s. 1), der fandt anvendelse fra den 1. august 2022. Henset til tidspunktet for de faktiske omstændigheder i tvisten i hovedsagen skal anmodningen om præjudiciel afgørelse imidlertid behandles på grundlag af forordning nr. 2201/2003.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

13 GT, der er tysk og italiensk statsborger, og LS, der er russisk statsborger, og som begge har deres sædvanlige opholdssted i Tyskland, indgik den 16. juni 2017 ægteskab i en kirke i Napoli (Italien) (herefter »konkordatægteskabet«). Samme dag blev ægteskabet registreret hos byens civilstandsmyndighed.

14 Den 25. januar 2022 indgav GT en skilsmissebegæring til Amtsgericht Stuttgart (byretten i Stuttgart, Tyskland). Inden for rammerne af denne sag skal denne ret ligeledes af egen drift træffe afgørelse om fordelingen af pensionsrettigheder og, efter påstand nedlagt af LS, om tildeling af et eventuelt underholdsbidrag efter ægteskabets ophør.

15 Den 22. juli 2022 anlagde GT sag ved Tribunale Ecclesiastico Interdiocesano di Napoli (bispedømmernes domstol i Napoli, Italien) med påstand om, at ægteskabet var ugyldigt. Ved afgørelse af 28. februar 2024 tog denne ret denne påstand til følge. Den 27. maj 2024 blev denne endelige afgørelse erklæret eksigibel af Supremo Tribunale della Segnatura Apostolica (det øverste tribunal for den apostoliske signatur, Italien).

16 Corte d'appello di Napoli (appeldomstolen i Napoli, Italien), for hvilken der den 31. juli 2024 blev anlagt sag med påstand om anerkendelse af de civilretlige virkninger af den endelige og eksigible afgørelse truffet af Tribunale Ecclesiastico Interdiocesano di Napoli (bispedømmernes domstol i Napoli) om ugyldigheden af konkordatægteskabet, har endnu ikke truffet afgørelse i sagen.

17 Ved kendelse af 20. november 2024 besluttede Amtsgericht Stuttgart (byretten i Stuttgart) at udsætte afgørelsen i skilsmissesagen og de accessoriske påstande vedrørende de formueretlige retsvirkninger af skilsmissen. Denne ret var af den opfattelse, at såfremt Corte d'appello di Napoli (appeldomstolen i Napoli) gav medhold i anmodningen om anerkendelse af de civilretlige virkninger af kirkerettens afgørelse, hvorved ægteskabet blev kendt ugyldigt, ville den skilsmissesag, der verserer for den, blive uden genstand.

18 Den 4. december 2024 iværksatte LS appel til prøvelse af denne kendelse ved Oberlandesgericht Stuttgart (den regionale appeldomstol i Stuttgart, Tyskland), som er den forelæggende ret, idet LS gjorde gældende, at forpligtelsen til at udsætte sagen i henhold til forordning nr. 2201/2003 ikke påhviler Amtsgericht Stuttgart (byretten i Stuttgart), men den italienske ret, der behandler søgsmålet om anerkendelse af de civilretlige virkninger af kirkerettens afgørelse, hvorved konkordatægteskabet blev erklæret for ugyldigt.

19 Den forelæggende ret ønsker oplyst, om den sag, der verserer for Corte d'appello di Napoli (appeldomstolen i Napoli) med henblik på anerkendelse af de civilretlige virkninger af denne kirkerets afgørelse, er omfattet af en »sag vedrørende […] omstødelse af ægteskab«, der kan give anledning til en situation med litispendens som omhandlet i artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003. I bekræftende fald ønsker den forelæggende ret oplyst, hvilke konsekvenser det har, at der foreligger en sådan litispendens.

20 Ifølge den forelæggende ret henhører en sådan sag under en »sag vedrørende […] omstødelse af ægteskab« som omhandlet i denne bestemmelse, således at den italienske ret, ved hvilken sagen efterfølgende er anlagt, principielt er forpligtet til at udsætte sagen i overensstemmelse med den nævnte bestemmelse.

21 Den forelæggende ret har ikke desto mindre anført, at en sådan forpligtelse kan give anledning til vanskeligheder, eftersom den tyske ret i et sådant tilfælde i givet fald som et subsidiært spørgsmål vil skulle tage stilling til, om Den Italienske Republik vil anerkende den afgørelse om konkordatægteskabets ugyldighed, der er truffet af en kirkeret, selv om der i denne henseende ikke foreligger nogen aftale mellem Pavestolen og Forbundsrepublikken Tyskland, som kan regulere anerkendelsen af en afgørelse truffet af en kirkeret.

22 Den forelæggende ret ønsker derfor oplyst, om de tyske retter, henset ligeledes til de formueretlige retsvirkninger, der kan følge af en omstødelse af et ægteskab, og som er forskellige fra dem, der knytter sig til en skilsmissesag, således at der foreligger en risiko for modstridende afgørelser, ikke desto mindre kan beslutte at udsætte sagen, selv om de i henhold til forordning nr. 2201/2003 har en prioriteret international kompetence.

23 Under disse omstændigheder har Oberlandesgericht Stuttgart (den regionale appeldomstol i Stuttgart) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Udgør den italienske [procedure for anerkendelse af en afgørelse truffet af en kirkeret] ved [en italiensk ret], i henhold til artikel 8, stk. 2, i [Laterankonkordatet], en sag om omstødelse af ægteskab som omhandlet i artikel 19, stk. 1, i [forordning nr. 2201/2003]?

2) Såfremt [første spørgsmål] besvares bekræftende: Kan en ret i [en anden medlemsstat], ved hvilken der først er anlagt sag om skilsmisse, ved tilsidesættelse af […] artikel 19, stk. 1, [i forordning nr. 2201/2003] i henhold til nationale bestemmelser udsætte sagen til fordel for den anden ret, ved hvilken der efterfølgende er anlagt sag, og som skal træffe afgørelse i en [sag om anerkendelse af en dom afsagt af en kirkeret]?«

Det første spørgsmål

24 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 skal fortolkes således, at en sag, der er anlagt ved en ret i en medlemsstat med henblik på anerkendelse af de civilretlige virkninger af en eksigibel retsafgørelse, hvorved et ægteskabs ugyldighed fastslås, er omfattet af begrebet »sag vedrørende […] omstødelse af ægteskab« som omhandlet i denne bestemmelse, når denne afgørelse er blevet truffet af en kirkeret i henhold til en international traktat som omhandlet i forordningens artikel 63, der er indgået mellem Pavestolen og denne medlemsstat.

25 Indledningsvis skal det for det første præciseres, således som det fremgår af artikel 1, stk. 3, litra e), i forordning nr. 2201/2003, sammenholdt med ottende betragtning hertil, at spørgsmål vedrørende ægteskabets formueretlige virkninger, navnlig underholdspligt, er udelukket fra denne forordnings anvendelsesområde.

26 Disse spørgsmål kan derimod være omfattet af anvendelsesområdet for andre EU-retlige instrumenter, nemlig Rådets forordning (EU) 2016/1103 af 24. juni 2016 om indførelse af et forstærket samarbejde på området for kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende formueforholdet mellem ægtefæller (EUT 2016, L 183, s. 1) eller Rådets forordning (EF) nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt (EUT 2009, L 7, s. 1).

27 Den forelæggende ret nævner ganske vist i sin anmodning om præjudiciel afgørelse de forskelle, der kan være mellem de formueretlige retsvirkninger, der er knyttet til en skilsmisse, og de retsvirkninger, der følger af en omstødelse af ægteskab. Disse betragtninger er imidlertid kun fremsat med henblik på fortolkningen af artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 og kan i mangel af andre præciseringer i denne henseende fra denne ret ikke begrunde en fortolkning af andre EU-retlige instrumenter end denne forordning.

28 For det andet bemærkes, at i henhold til artikel 63 i forordning nr. 2201/2003 kan anvendelsen af denne forordning i forholdet mellem medlemsstaterne ikke berører de traktater, der er indgået mellem Pavestolen på den ene side og visse medlemsstater, nemlig Kongeriget Spanien, Den Italienske Republik, Republikken Malta og Den Portugisiske Republik på den anden side, herunder Laterankonkordatet.

29 Laterankonkordatet regulerer forholdet mellem Pavestolen og Den Italienske Republik. I henhold til denne traktats artikel 2, stk. 1, anerkender og sikrer denne medlemsstat bl.a. den katolske kirke frihed til at udøve sin jurisdiktion på det kirkelige område.

30 I henhold til denne traktats artikel 8, stk. 1, anerkendes ægteskaber, der er indgået i overensstemmelse med kanonisk ret, at have civilretlige virkninger, forudsat at ægteskabet, efter offentliggørelse på rådhuset, opføres i civilstandsregistret.

31 Samme traktats artikel 8, stk. 2, bestemmer, at afgørelser om omstødelse af et ægteskab afsagt af en kirkeret, der er i besiddelse af et fuldbyrdelsesdokument fra det øverste kirkelige kontrolorgan, på anmodning fra begge parter eller en af dem har retsvirkning i Italien ved en afgørelse truffet af den kompetente appeldomstol, forudsat for det første, at kirkeretten har haft kompetence til at træffe afgørelse om omstødelsen, og, for det andet, at parternes ret til at give møde og forsvare sig under sagen for kirkeretten er blevet respekteret i overensstemmelse med de grundlæggende principper i den italienske retsorden, og for det tredje at de i italiensk ret fastsatte betingelser for fuldbyrdelse af udenlandske retsafgørelser er opfyldt.

32 På baggrund af disse indledende bemærkninger skal der med henblik på fortolkningen af artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 i overensstemmelse med fast retspraksis ikke blot tages hensyn til denne bestemmelses ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (jf. i denne retning dom af 17.11.1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, præmis 12, og af 27.11.2025, Manuel Costa Filhos, C-643/24, EU:C:2025:923, præmis 37 og den deri nævnte retspraksis).

33 Hvad angår ordlyden af artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 bemærkes, at denne bestemmelse henviser til sager vedrørende skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab mellem de samme parter ved retter i forskellige medlemsstater.

34 Som generaladvokaten har anført i punkt 76 i forslaget til afgørelse, kan sagerne, selv om der er tale om de samme parter, have forskellige genstande, alt efter om de vedrører skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab (jf. i denne retning dom af 16.1.2019, Liberato, C-386/17, EU:C:2019:24, præmis 35 og den deri nævnte retspraksis). Det følger heraf, at en situation med litispendens forudsætter, at de sager, der verserer for retter i forskellige medlemsstater, har til formål at opløse eller omstøde ægteskabet.

35 En sag, der er anlagt ved en ret i en medlemsstat med henblik på anerkendelse af de civilretlige virkninger af en eksigibel afgørelse, hvorved et konkordatægteskabs ugyldighed er fastslået, og som er truffet af en kirkeret i henhold til en international traktat indgået med Pavestolen og omhandlet i artikel 63 i forordning nr. 2201/2003, såsom den, der i det foreliggende tilfælde verserer for Corte d'appello di Napoli (appeldomstolen i Napoli), har imidlertid ikke som sådan til formål at opløse eller omstøde ægteskabet.

36 Som den italienske og den spanske regering har fremhævet i retsmødet, var ægteskabet for det første nemlig allerede opløst på det tidspunkt, hvor en sådan sag blev anlagt, idet denne forbindelse blev erklæret ugyldig ved den endelige og eksigible afgørelse truffet af kirkeretten. Sagen for retten i den pågældende medlemsstat, i det foreliggende tilfælde Den Italienske Republik, har alene til formål at opnå, at kirkerettens afgørelse tillægges civilretlige virkninger i denne medlemsstats retsorden.

37 For det andet er rækkevidden af den kontrol, som den statslige retsinstans udøver inden for rammerne af den nævnte procedure, begrænset til de aspekter, der udtrykkeligt er nævnt i artikel 8, stk. 2, i Laterankonkordatet, nemlig kirkerettens kompetence, parternes ret til at give møde og forsvare sig under sagen for denne domstol samt de betingelser, som den italienske lovgivning opstiller for anerkendelse af udenlandske afgørelser. Som den italienske regering har præciseret, kan den statslige retsinstans ikke foretage en materiel prøvelse af kirkerettens afgørelse.

38 Et søgsmål, der er anlagt ved en statslig retsinstans med henblik på anerkendelse af de civilretlige virkninger af en eksigibel afgørelse, hvorved et konkordatægteskabs ugyldighed fastslås, og som er truffet af en kirkeret i medfør af Laterankonkordatet, er følgelig ikke omfattet af begrebet »sag vedrørende […] omstødelse af ægteskab« som omhandlet i artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003.

39 Denne fortolkning understøttes af den sammenhæng, hvori denne bestemmelse indgår.

40 I denne henseende bemærkes, at artikel 19 i forordning nr. 2201/2003 henhører under denne forordnings kapitel II med overskriften »Kompetence«, der i forordningens artikel 3 opregner de kriterier, der gør det muligt at fastslå, at medlemsstaternes retter har kompetence til at træffe afgørelse om spørgsmål vedrørende skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab.

41 Det skal ligeledes bemærkes, at det system for kompetencefordeling, som er indført ved forordning nr. 2201/2003 for spørgsmål vedrørende opløsning af ægteskab, ikke tilsigter at udelukke samtidig kompetence for flere retter. Den samtidige eksistens af flere kompetente retter er derimod udtrykkeligt forudsat, uden at der er angivet nogen rangorden mellem disse (dom af 13.10.2016, Mikołajczyk, C-294/15, EU:C:2016:772, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis).

42 Det er i denne sammenhæng, at artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 regulerer behandlingen af situationer, hvor to retter i forskellige medlemsstater får forelagt en sag vedrørende skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab mellem de samme parter, og fastsætter med henblik herpå en forpligtelse for enhver anden ret end den, ved hvilken sagen først er anlagt, til af egen drift at udsætte sagen, indtil kompetencen for den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, er fastslået, i overensstemmelse med de kriterier, der er fastsat i denne henseende i forordningens artikel 3.

43 Kompetencen for en italiensk ret, for hvilken der er indgivet et søgsmål om anerkendelse af de civilretlige virkninger af en eksigibel retsafgørelse, hvorved et konkordatægteskabs ugyldighed fastslås, og som er truffet af en kirkeret i medfør af Laterankonkordatet, er imidlertid ikke fastlagt på grundlag af de kriterier, der er fastsat i artikel 3 i forordning nr. 2201/2003, men på grundlag af de særlige regler, der er fastsat i denne traktat, der er indgået mellem Pavestolen og Den Italienske Republik. Under disse omstændigheder kan den sag, som en sådan anmodning indgår i, således som generaladvokaten har anført i punkt 44 og 45 i forslaget til afgørelse, ikke give anledning til litispendens som omhandlet i forordningens artikel 19, stk. 1, sammenholdt med forordningens artikel 3.

44 Den fortolkning, der følger af ordlyden af artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, og som understøttes af den sammenhæng, hvori denne bestemmelse indgår, drages ikke i tvivl af de formål, der forfølges med denne forordning.

45 I denne henseende bemærkes, at forordning nr. 2201/2003 bl.a. på grundlag af princippet om gensidig tillid, som er hjørnestenen i oprettelsen af et egentligt retsområde på EU-plan, tilsigter at fremme anerkendelsen af retsafgørelser truffet i medlemsstaterne vedrørende skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab (jf. i denne retning dom af 15.11.2022, Senatsverwaltung für Inneres und Sport, C-646/20, EU:C:2022:879, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis).

46 I den særlige sammenhæng, som de traktater, der er indgået mellem Pavestolen og visse medlemsstater, udgør, indgår artikel 63 i forordning nr. 2201/2003 i det generelle formål, der forfølges med denne forordning, som består i at lette anerkendelsen og den forenklede

fuldbyrdelse af afgørelser om ægteskabets ugyldighed, der er truffet i henhold til disse traktater. Som generaladvokaten nærmere bestemt har anført i punkt 49 og 50 i forslaget til afgørelse, har denne artikel nemlig til formål at udvide den anerkendelsesordning, der er fastsat i den nævnte forordning, til at omfatte afgørelser om omstødelse af ægteskab, der er truffet i medfør af konkordater indgået mellem Pavestolen og visse medlemsstater, for at sikre disse traktaters fulde virkning. Den nævnte artikel har derimod ikke til formål at underlægge disse afgørelser alle de harmoniserede regler, der er fastsat i forordning nr. 2201/2003, og navnlig reglerne om retternes kompetence, herunder forordningens artikel 19.

47 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 skal fortolkes således, at en sag, der er anlagt ved en ret i en medlemsstat med henblik på anerkendelse af de civilretlige virkninger af en eksigibel retsafgørelse, hvorved et konkordatægteskabs ugyldighed er fastslået, ikke er omfattet af begrebet »sag[er] vedrørende […] omstødelse af ægteskab« som omhandlet i denne bestemmelse, når denne afgørelse er blevet truffet af en kirkeret i henhold til en international traktat som omhandlet i forordningens artikel 63, der er indgået mellem Pavestolen og denne medlemsstat.

Det andet spørgsmål

48 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål er det ufornødent at besvare det andet spørgsmål.

Sagsomkostninger

49 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Artikel 19, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000, som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 2116/2004 af 2. december 2004,

skal fortolkes således, at

en sag, der er anlagt ved en ret i en medlemsstat med henblik på anerkendelse af de civilretlige virkninger af en eksigibel retsafgørelse, hvorved et konkordatægteskabs ugyldighed er fastslået, ikke er omfattet af begrebet »sager vedrørende […] omstødelse af ægteskab« som omhandlet i denne bestemmelse, når denne afgørelse er blevet truffet af en kirkeret i henhold til en international traktat som omhandlet i forordningens artikel 63, der er indgået mellem Pavestolen og denne medlemsstat.

Underskrifter